

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 31.oktobrī

[1] Senātā saņemta Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk – Centrs) kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 15.jūlija spriedumu daļā, kurā apmierināts /Persona A/ pieteikums, uzdodot Latvijas Republikai atlīdzināt pieteicējam nemantisko kaitējumu 1000euro, kā arī publiski atvainoties par prettiesisko Centra rīcību, bez pieteicēja atļaujas izmantojot un izplatot viņa personas datus videosižetā „/Nosaukums/”.

Apgabaltiesa atzina, ka ar prettiesisko Centra rīcību – pieteicēja personas datu neatļautu izmantošanu strīdus videosižeta izveidē un izplatīšanā interneta vidē – ir radīts ilgstošs nemantiskais kaitējums pieteicēja kā auto nozarē atzīta eksperta reputācijai, godam un cieņai. Ņemot vērā pieteicēja cilvēktiesību aizskāruma būtiskumu, apjomu un ilgstošo ietekmi, tiesa atzina, ka kaitējumu nav iespējams novērst vienīgi ar publisku atvainošanos, un, izvērtējot atlīdzinājumu, kurš noteikts salīdzināmās lietās, secināja, ka par atbilstīgu atlīdzinājumu pieteicējam konkrētajā gadījumā atzīstams atlīdzinājums 1000 euro apmērā.

[2] Centrs kasācijas sūdzībā argumentē, ka pārsūdzētajā spriedumā esot nepareizi atzīts, ka pieteicējam ar prettiesisko Centra rīcību ir nodarīts reāls nemantiskais kaitējums. Tiesa secinājumu par pieteicējam radītā kaitējuma esību esot pamatojusi vien ar apstākli, ka pieteicējam ir ilgstoši veidota profesionālā un sabiedriskā reputācija, un pieteicēja subjektīvo viedokli par to, ka viņš videosižetā ir attēlots kā krāpnieks un ka saistībā ar videosižetu tīmekļvietnē *runabildes.lvs* sagatavotais raksts „Eksperiments: /Persona B/ izliekas par /Persona A/ un pamatīgi „uzmet” auto pircējus!”, kura autors nemaz nav Centrs, pieteicējam izraisot nepatīkamas emocijas un pazemojot viņu kā vispāratzītu auto ekspertu lasītāju acīs. Taču minētie secinājumi esot izdarīti vien uz subjektīvu, spekulatīvu un hipotētisku pieņēmumu, nevis uz objektīvu pierādījumu pamata.

Senatoru kolēģija minētos argumentus atzīst par nepamatotiem. No pārsūdzētā sprieduma motivācijas ir acīmredzams, ka, tiesa, pārbaudot, vai ir konstatējams pieteicējam ar prettiesisko Centra rīcību radīts nemantiskais kaitējums, ir rīkojusies saskaņā ar Administratīvā procesa likuma normām, kas regulē pierādījumu novērtēšanu, un ir izvērtējusi virkni pierādījumu (ziņas par faktiem). Proti, tiesa ir vispusīgi izvērtējusi gan strīdus videosižeta saturu un uz šā sižeta pamata balstīto publikāciju tīmekļvietnē *runabildes.lv*; gan vispārzināmus faktus par mūsdienu sabiedrībai raksturīgo „klikšķu kultūru”, kuras objektīvā realitāte ir tāda, ka ne visi cilvēki ir vērtīgi un iedziļinās videosižetu un uz tiem balstīto publikāciju saturā, bet savu viedokli par tiem mēdz veidot, balstoties uz virsrakstiem vai dažu sekunžu radītu virspusēju priekšstatu; gan (ņemot vērā, ka ar personas cieņu saprotams personas sabiedriskā vērtējuma atspoguļojums viņas pašas apziņā) arī paša pieteicēja sniegto informāciju par to, kā viņš izjūt un redz prettiesiskās Centra rīcības radīto ietekmi uz pieteicēja ilgstoši veidoto publisko tēlu un reputāciju. Tieši minēto pierādījumu, kas satur ziņas par faktiem, izvērtēšanas rezultātā (nevis, kā to uzskata Centrs, subjektīvu un hipotētisku pieņēmumu rezultātā) tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka konkrētajā gadījumā ar

pietiekami augstu ticamības pakāpi var konstatēt, ka ar prettiesisko Centra rīcību pieteicējam ir radīts nemantiskais kaitējums – proti, kaitējums pieteicēja reputācijai, godam un cieņai.

Pretēji Centra uzskatam nav tā, ka secinājumu par šāda nemantiskā kaitējuma esību ir iespējams izdarīt, balstoties tikai un vienīgi uz tiešiem pierādījumiem (piemēram, sabiedrības aptaujām) par to, tieši cik plašā cilvēku lokā par pieteicēja publisko tēlu ir izveidojusies negatīva asociācija. Kaitējuma konstatēšana ir iespējama, arī ņemot vērā saskanīgu netiešu pierādījumu kopumu, kas to savstarpējā kopsakarā ļauj atzīt, ka ar pietiekami augstu ticamības pakāpi personas reputācijai, godam un cieņai ir radīts objektīvs kaitējums. Tieši šādā veidā pie secinājuma par pieteicējam radīto nemantisko kaitējumu pārsūdzētajā spriedumā ir nonākusi arī tiesa. Tas, ka Centrs tiesas veiktajam pierādījumu novērtējumam nepiekrīt, pats par sevi neliecina, ka tiesa ir pieļāvusi procesuālo vai materiālo tiesību normu pārkāpumus savu secinājumu izdarīšanā.

[3] Centrs kasācijas sūdzībā uzsver, ka pieteicējs joprojām aktīvi turpina piedalīties un vadīt dažādus televīzijas un radio raidījumus, kā arī citādos veidos aktīvi darbojas kā eksperts auto nozarē. Turklāt kopš par prettiesisku atzītās Centra rīcības veikšanas brīža pieteicēja vadītajam televīzijas raidījumam „Zebra” sociālajos tīklos esot pat pieaudzis sekotāju skaits. Tas liecinot par to, ka ar Centra rīcību neesot negatīvi ietekmēta pieteicēja reputācija, gods un cieņa.

Tomēr tas vien, ka pieteicējs turpina darboties kā eksperts auto nozarē un attiecīgi turpina ar savu darbu veidot savu publisko tēlu un reputāciju, pats par sevi nekādā veidā neizslēdz, ka prettiesiskās Centra rīcības rezultātā pieteicēja reputācijai, godam un cieņai ir nodarīts kaitējums. Līdz ar to šis arguments nenorāda uz tiesas pieļautām kļūdām, nonākot pie secinājuma par attiecīga kaitējuma esību.

[4] Kasācijas sūdzībā arī norādīts, ka publiski atpazīstamu personu atdarināšana esot bieža parādība kultūras un izklaides jomā un līdzšinējā tiesu praksē tā neesot tikusi saistīta ar personas datu prettiesisku apstrādi kā pamatu kaitējuma atlīdzināšanai. Tāpēc, ja pārsūdzētais spriedums stāties spēkā, tas veidošot pamatu neatbilstošai praksei, kad jebkura sabiedrībā populāra un atpazīstama persona var pieprasīt atlīdzinājumu par kaitējumu, kas radies, šo personu atdarinot.

Senatoru kolēģija šajā sakarā uzsver: ja personas tēla izmantošana ir bijusi prettiesiska personas datu apstrāde (kas izskatāmajā gadījumā jau ir atzīts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu), tad arguments, ka publiski atpazīstamu personu atdarināšana esot bieža parādība kultūras un izklaides jomā, nevar būt pamats personai par tai nodarīto kaitējumu liegt tiesības uz kompensāciju. Turklāt, kā Senāts uzsvēra jau šajā lietā pieņemtajā 2024.gada 20.decembra spriedumā Nr. SKA-256/2024, [ECLI:LV:AT:2024:1220.A420234319.31.S](#), nav nekāda tiesiska pamata uzskatīt, ka publiski atpazīstamai personai būtu kāds pienākums samierināties ar to, ka tās publiski veidotais tēls un reputācija tiek izmantoti tādiem mērķiem un tādā veidā, kam persona nevēlas un nepiekrīt (*minētā sprieduma 11.punkts*).

[5] Kasācijas sūdzībā arī argumentēts, ka lietas, kuras tiesa ņēmusi vērā, vērtējot, kāds atlīdzinājums izskatāmajā lietā atzīstams par atbilstīgu par pieteicējam radīto kaitējumu, nevarot tikt uzskatītas par salīdzināmām, jo minētajās lietās pārkāpuma raksturs un personai nodarītais kaitējums esot nozīmīgāki nekā izskatāmajā lietā.

Tomēr šie argumenti faktiski ir balstīti Centra uzskatā, ka ar prettiesisko Centra rīcību pieteicējam nemaz nav nodarīts kaitējums vai arī tas ir vērtējams kā nenozīmīgs. Senatoru kolēģija Centra argumentus par kaitējuma konstatēšanu jau atzina par nepamatotiem, līdz ar to tie arī nevar būt pamats tiesas noteiktā atlīdzinājuma 1000 euro atbilstīguma apšaubīšanai.

[6] Rezumējot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka Centra kasācijas sūdzībā norādītie apsvērumi nerada šaubas par pārsūdzētā apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Izskatāmā lieta turklāt jau vairākkārt skatīta kasācijas kārtībā, un nav vairs tādu neatbildētu tiesību jautājumu, kuru dēļ būtu pamats rosināt kasācijas tiesvedību judikatūras veidošanas vajadzībām. Tas ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.¹panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 15.jūlija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Višķere Senatore A. Kovaļevska Senators J. Pleps